

Komunikat prasowy

Luksemburg, 13 października 2022 r.

Wydatki UE – wzrosła liczba błędów wykrytych przez kontrolerów

Według Europejskiego Trybunału Obrachunkowego wzrosła liczba błędów w wydatkach z budżetu UE. W opublikowanym dzisiaj sprawozdaniu rocznym kontrolerzy stwierdzili, że wprowadzie sprawozdanie finansowe UE za rok budżetowy 2021 daje prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji, a w dochodach nie stwierdzono nieprawidłowości, lecz w płatnościach nadal występuje zbyt duża liczba błędów. Trybunał zwrócił również uwagę na zagrożenia związane z wykorzystaniem środków UE udostępnianych w reakcji na kryzys wywołany przez pandemię koronawirusa i wojnę w Ukrainie. Po raz pierwszy w sprawozdaniu zamieszczono odrębną opinię dotyczącą tymczasowego narzędzia UE na rzecz odbudowy – Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF).

Kontrolerzy ustalili, że ogólny poziom błędów w wydatkach z budżetu UE wzrósł w 2021 r. do 3,0% (z poziomu 2,7% w 2020 r.). Niemal dwie trzecie wydatków objętych kontrolą (63,2%) uznano za wydatki obciążone wysokim ryzykiem, co również oznacza wzrost względem roku 2020 (59%) i lat wcześniejszych. Zasady i kryteria kwalifikowalności odnoszące się do wydatków tego rodzaju są często złożone, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia błędów. W wydatkach obciążonych wysokim ryzykiem nadal występuje istotny poziom błędów, który dla 2021 r. oszacowano na 4,7% (w 2020 r. było to 4,0%).

Opinia negatywna na temat wydatków z budżetu UE

Podobnie jak w dwóch wcześniejszych latach kontrolerzy sformułowali wniosek, że w wydatkach obciążonych wysokim ryzykiem błędy mają charakter rozległy, i wydali negatywną opinię na temat wydatków UE za 2021 r.

Szacowany poziom błędów nie jest miarą nadużyć finansowych, braku wydajności czy marnotrawstwa. Jest to szacunkowa kwota pieniędzy, która nie została wykorzystana zgodnie z przepisami unijnymi i krajowymi. W trakcie swoich prac kontrolerzy wykryli ponadto 15 przypadków podejrzenia popełnienia nadużycia finansowego (w 2020 r. było to sześć przypadków). Trybunał zgłosił je Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), który wszczął już dochodzenie w pięciu sprawach. O jednym z tych przypadków Trybunał poinformował

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania rocznego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

jednocześnie Prokuraturę Europejską (EPPO), która została też powiadomiona o innym przypadku wykrytym przez Trybunał w 2021 r.

– UE musi obecnie sprostać skutkom bezprecedensowej fali kryzysów, na którą składają się jednocześnie: wojna w Ukrainie, kryzys energetyczny, pandemia koronawirusa i zmiana klimatu – powiedział prezes Trybunału Tony Murphy. – Ta trudna sytuacja wiąże się z wyższym ryzykiem i dodatkowymi wyzwaniami dla finansów Unii. Dlatego szczególnie teraz tak ważne jest, by Komisja Europejska zarządzała budżetem w sposób należyty i skuteczny. Ważną rolę w osiągnięciu tego celu odgrywa Trybunał.

Pierwsza opinia dotycząca wydatków z RRF

W tym roku kontrola po raz pierwszy objęła RRF – główny element unijnego pakietu Next Generation EU (NGEU) o wartości 800 mld euro, który ma przyczynić się do złagodzenia skutków gospodarczych pandemii. W odróżnieniu od wydatków z budżetu UE, które dokonywane są na zasadzie zwrotu kosztów i po spełnieniu pewnych warunków, w przypadku RRF państwa członkowskie otrzymują środki finansowe po osiągnięciu wcześniej uzgodnionych kamieni milowych lub wartości docelowych. W 2021 r. dokonano tylko jednej płatności z RRF – na rzecz Hiszpanii. Kontrolerzy ustalili, że jeden z 52 kamieni milowych uwzględnionych we wniosku o płatność przedłożonym przez Hiszpanię nie został w pełni osiągnięty, ale nie uznali związanego z tym wpływu za istotny. Stwierdzili jednak uchybienia w przeprowadzonej przez Komisję ocenie kamieni milowych i wezwali do usprawnienia tego rodzaju ocen w przyszłości.

Kontrolerzy zwrócili uwagę na fakt, że w zakres oceny Komisji dotyczącej legalności i prawidłowości płatności z RRF nie wchodzi badanie zgodności z innymi przepisami krajowymi i unijnymi. Tym samym zagadnienie to nie wchodzi także w zakres opinii Trybunału, będzie natomiast przedmiotem odrębnych weryfikacji podczas przyszłych kontroli. Trybunał przeprowadzi te kontrole, gdy prace Komisji w tym obszarze zostaną zakończone. Ponadto skuteczność poszczególnych reform objętych kamieniami milowymi mogłaby w przyszłości być przedmiotem sprawozdań specjalnych poświęconych tym kwestiom.

Reakcja na pandemię i wojnę w Ukrainie zwiększa ryzyko dla budżetu

Łączna kwota ekspozycji budżetu UE w związku z potencjalnymi przyszłymi zobowiązaniami zwiększyła się w 2021 r. ponad dwukrotnie – z poziomu 131,9 mld euro do 277,9 mld euro. Główną przyczyną tego wzrostu była emisja obligacji w kwocie 91,0 mld euro w celu sfinansowania pakietu NGEU oraz zwiększenie o 50,2 mld euro pomocy finansowej dla państw członkowskich przeznaczonej na ochronę miejsc pracy i pracowników dotkniętych pandemią.

Kontrolerzy ostrzegają również przed ryzykiem, jakie dla budżetu UE stanowi wojna w Ukrainie. Według stanu na koniec 2021 r. nominalna kwota pozostających do spłaty pożyczek zaciągniętych przez Ukrainę wynosiła 4,7 mld euro. Zostały one zaciągnięte w ramach różnych programów UE. Ukraina otrzymała również pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego, które opiewają na 2,1 mld euro i są objęte gwarancjami UE.

Wysokość zobowiązań pozostających do spłaty z budżetu UE spadła i na koniec 2021 r. wyniosła 251,7 mld euro (w 2020 r. było to 303,2 mld euro). Główną przyczyną tego spadku były opóźnienia we wdrażaniu funduszy objętych zarządzaniem dzielonym w WRF na lata 2021–2027. Niemniej po uwzględnieniu 89,9 mld euro pozostających do spłaty w ramach NGEU łączna kwota tych zobowiązań osiągnęła rekordowy poziom 341,6 mld euro. Trybunał zwraca uwagę, że między państwami członkowskimi utrzymują się znaczne różnice w absorpcji europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (funduszy ESI) z budżetu na lata 2014–2020. Na przykład Irlandia, Finlandia i Cypr sięgnęły już po ponad trzy czwarte przydzielonych im środków, podczas gdy

Chorwacja, Słowacja i Malta, czyli państwa, w których wskaźnik absorpcji był najniższy, wykorzystały jedynie nieco ponad połowę przyznanych im środków.

Nierozstrzygnięte kwestie dotyczące pisma Komisji na temat praworządności skierowanego do Węgier

W sprawozdaniu rocznym kontrolerzy odnieśli się do pisemnego powiadomienia przesłanego przez Komisję władzom węgierskim w kwietniu 2022 r. Oznacza ono wszczęcie procedury, która może doprowadzić do zastosowania środków przeciwko państwu członkowskiemu w związku z naruszeniami praworządności. W swoim sprawozdaniu rocznym z zarządzania i wykonania, które zawiera kluczowe informacje na temat kontroli wewnętrznych i zarządzania finansami, Komisja nie wskazała, w jaki sposób to powiadomienie może wpłynąć na prawidłowość wydatków na Węgrzech.

Informacje ogólne

W 2021 r. wydatki z budżetu UE wyniosły łącznie 181,5 mld euro, co odpowiada 2,4% wydatków publicznych państw członkowskich ogółem i 1,3% dochodu narodowego brutto tych państw. Po uwzględnieniu wydatków z RRF płatności UE wyniosły w 2021 r. łącznie 228,0 mld euro. Około trzech czwartych tej kwoty objętych jest tak zwanym zarządzaniem dzielonym, w ramach którego państwa członkowskie rozdzielają środki, wybierają projekty i zarządzają wydatkami UE.

Każdego roku Trybunał przeprowadza kontrolę dochodów i wydatków UE oraz sprawdza, czy roczne sprawozdanie finansowe jest wiarygodne. Upewnia się również, czy transakcje po stronie dochodów i wydatków są zgodne z obowiązującymi przepisami.

Opinia negatywna oznacza, że kontrolerzy stwierdzili powszechne występowanie problemów. W celu sformułowania opinii pokontrolnej kontrolerzy badają próby transakcji, tak aby następnie statystycznie oszacować stopień, w jakim wydatki z budżetu UE są obciążone błędem. Porównują szacowany poziom błędów z progiem wynoszącym 2%, powyżej którego nieprawidłowy poziom wydatków jest uznawany za istotny.

Kontakt dla prasy

Biuro prasowe Trybunału – e-mail: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – tel.: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer – e-mail: damijan.fiser@eca.europa.eu – tel.: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti – e-mail: claudia.spiti@eca.europa.eu – tel.: (+352) 691 553 547